

Slovenska skupnost tudi na političnih volitvah

Slovenska skupnost bo predložila svoje kandidatne liste tudi za državnoborske volitve. Tako je sklenil strankin deželni svet, ki se je sestel v sredo, 11. t.m., v Doberdolu. Svet je pri tem sklepu upošteval številne dejavnike, med drugim dejstvo, da bodo politične volitve skupno z deželnimi, da je prisotnost Slovenske skupnosti na teh volitvah vidna oblika aktivnega protesta proti italijanskim vsedravnim političnim silam, ki so odgovorne, da je vprašanje zakonske zaščite osnovnih pravic slovenske narodne manjšine ostalo nerešeno, in da se slovenska javnost opozori na stvarno možnost izvolitve samostojnega manjšinskega predstavništva v rimskem parlamentu.

Deželni svet Slovenske skupnosti je dalje sklenil, da bodo njene kandidatne liste prisotne v vseh petih volilnih okrožjih, na katera je razdeljena Furlanija Julijska krajina za deželne volitve. Nosilec liste Slovenske skupnosti bo dosedanji deželni poslanec dr. Drago Štoka, saj je tako že bilo določeno na strankinem deželnem kongresu v letošnjem januarju na Opčinah. V tržaškem in goriškem volilnem okrožju bo na drugem mestu dosedanja goriška pokrajinska odbornica Marija Ferletič. Deželni svet Slovenske skupnosti je v Doberdolu potrdil ostale kandidature, ki sta jih bila že določila pokrajinska sveta v Trstu in Gorici in pooblastil deželno tajništvo, da jih po možnosti izpopolni.

V tržaškem volilnem okrožju bodo poleg Štokes in Ferletičeve kandidirali ravnateljica Abramova, časnikar Brezigar, podpredsednik Kmečke zveze Debellis, zdravnik Dolhar, prof. Harej, časnikar Jevnikar, dirigent Kralj, univ. prof. Lokar, urednik Maver, prof. Peterlin, ravnatelj Skrinjar in prof. Tul.

Za goriško volilno okrožje pa se do zdaj navajajo poleg nosilca liste in Ferletičeve naslednja imena: prof. Lojzka Bratuž, vseučilišnik Renzo Frandolič in trgovec Ivan Terpin. Listo pa je treba, kot smo že omenili, izpopolniti, da bo skupno sedem imen.

Slovenska skupnost bo v prihodnjih dneh dokončno izoblikovala svoj volilni program, že zdaj pa poziva in vabi slovenske volivke in volivce, naj jo 26. in 27. junija množično podprejo.

»Prva je narodna zavest. Brez nje ni nič«

Objavljamo v celoti govor pisatelja Borisa Pahorja na slovesnosti poimenovanja slovenske osnovne šole v Devinu po Josipu Jurčiču v nedeljo, 8. t.m.

Uredništvo

»Pred kratkim sem za neko srečanje, kjer je bil govor o italijanski in slovenski kulturi v naših krajih, podal v skrčeni obliki seznam naših primorskih pesnikov in pisateljev. In marsikdo od pričujočih v dvorani je bil presenečen ob bogastvu avtorjev, ki jih je spisek omenjal. Zakaj od Krelja in Svetokriškega vse do Gregorčiča in do Marice Nadliškov-Bartolove, do Josipa Ribičiča in Preglja in Bevka in Srečka in Stana Kosovela, do Gradnika in Grudna, do Janka in Smiljana Samca, do Jožeta Pahorja in Andreja Budala in bratov Širokov, do Vladimira Bartola in Joža Lovrenčiča, do Trinka in Cirila Kosmača in do Roba in Vuka — pa vse do današnjih, ki pišemo od Žavelj do Gorice in do Rezije in do Trbiža — se vrstijo imena, ki bi brez njih v slovenskem slovstvu zazijala široka vrzel. In pri tem naštevanju seveda niti ne gre za kak kolikor toliko popoln seznam, ki pa bi bilo prav, ko bi ga kdaj skrbno sestavili takó za domačo kakor za tujo rabo. Gotovo, in še vse drugačna bi bila galerija naših elitnih mož, ko bi upoštevali literarne zgodovinarje in jezikoslovce, saj če se že samo ozremo po tukajšnjih najbližjih naseljih, ugotovimo, da so odtod izšle pomembne osebnosti, kot so Strekelj in Lino Legiša in Avgust Pirjevec in Mirko Rupel. To seveda, če se ustavimo samo pri slovstvu in če tokrat opustimo pregled primorskih slikarjev, kiparjev, glasbenikov pa znanstvenikov raznih strok.

Vem, vprašali se boste, zakaj sem čutil potrebo, da bi se danes spomnili na duhovno bo-

gastvo te zemlje ob morju, ki je naša lepa domovina. Odgovor je zelo preprost: zdelo se mi je prav, da obnovim z vami veselo doživetje ob ugotovitvi, kako izredno mesto imajo naša obala, naš breg, še posebej pa Devin v tkivu književnih stvaritev naših umetnikov besede. Zakaj nadvse presenetljivo je na primer spoznanje, da je motiv Lepe Vide zamikal nad trideset pesnikov in pisateljev z vseh koncev slovenskega prostora, od Prešerna do Jurčiča, do Cankarja in Juša Kozaka, o da sta seveda naša obala in Devin še posebno izrazito pričujoča pri avtorjih, ki so naši bližnji duhovni vodniki, od Srečka Kosovela do Gradnika, od Jože Lovrenčiča do Iga Grudna, od Stanka Vuka do Alojza Rebule, ki je zgodbo svoje prve knjige postavil v Devin, romanu pa dal naslov: *Devinski sholar*.

To pa, dragi prijatelji, pomeni, da si je v slovenski kulturni zgodovini zagotovil svojstveno in nezamenljivo mesto ta naš čudoviti kraj, kjer se kraška tla prelamljajo in z belim apnencem zaslanjajo morsko planjavo. A to hkrati tudi pomeni, da nas to spoznanje lahko krepi v zavesti, kako s svojim obstojem doprinašamo vse poprej kot majhen delež v tisto duhovno zakladnico, ki jo po pravici štejemo kot najbolj dragoceni dosežek slovenske biti.

Seveda danes nimamo priložnosti, da bi pregledali vso to nenavadno bero, povezano z našim obmorskim svetom; obenem pa je spet tudi res, da vam je danes ob tem pomembnem prazniku predvsem pri srcu Jurčič. A ker boste o tem velikem pisatelju lahko brali v lepi brošuri, ki jo je izdal vaš odbor, bi jaz danes rad poudaril samo nekaj ugotovitev v zvezi z njegovo *Lepo Vido*.

BORIS PAHOR
dalje na 8. strani ■

Nova zgradba v Devinu, kjer sta slovenska in italijanska osnovna šola. Postopje je bilo ugotovljeno l. 1981.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 15. maja, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Mladinski oder: Ptice nočnega vrta; 1.00 Sestanek z...; 11.15 Nabožna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Nediški zvon; 14.40 Beneški kabaret — Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 16. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Trst in njegovo zaledje; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 12.00 Zvezde o nas; 13.00 Poročila; 13.20 Gospodarska problematika; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.55 Naš jezik; 15.00 Veselo športno popoldne; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«; Komen, 10. aprila; 18.00 Od Milj do Devina; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 17. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Bratje in sestre, na zdar! 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 10.20 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.40 Ropotuljica; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Letošnja revija »Primorska poje«; Komen, 10. aprila; 18.00 Izvirna radijska igra: Josip Tavčar: »Tovariš Francišek«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 18. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Sprehodi po tržaških predmestjih; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Beležka; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Deželni zbori na letošnji reviji »Primorska poje«; 13.00 Poročila; 13.20 Manjšine med deželami in Evropo; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.55 Naš jezik; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Klarinetist Miran Košuta; 18.00 Na goriškem valu; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 19. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Beležka; 12.30 Deželni zbori na letošnji reviji »Primorska poje«; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.40 Otroški vrtec: »Sem in tja skozi čas«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Violončelist Ciril Škerjanc in pianist Aci Bertonec v Kulturnem domu v Trstu; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 20. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Beležka; 12.00 »Ena bolha me grize«; 13.00 Poročila; 13.20 Naša gruda; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.55 Naš jezik; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 »Naša pesem 1982«, VII. tekmovanje pevskih zborov Slovenije; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Imena naših vasi; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 21. maja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 9.00 Alpinizem: liki, dosežki, vrednote doma in v svetu; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Violinist Tomaž Lorenz in orglar Hubert Bergant v goriški stolnici 24. marca letos; 11.30 Beležka; 12.00 »Bom naredu st'zdice, čjer so včas b'le« — glasnik Kanaleske doline; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Mihail Solohov: »Tihi Don«; 14.40 Otroški kotiček: »Leteči zmaj«; 16.30 Protagonisti jugoslovanskega popevkarskega sveta; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 »Družina Bogatajčič«. Humoristična nadaljevanja; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 — Odgovorni urednik: Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart. Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Priprave Slovenske skupnosti na junijske volitve

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na svoji zadnji seji v Jamljah vzelo v pretres vse glavne teme sedanjega političnega trenutka. Predsednik Rafko Dolhar in tajnik Andrej Bratuž sta obširno poročala v zvezi z zadnjim razvojem, posebej po razpustu parlamenta in razpisu predčasnih volitev. Tako se tudi SSk postavljajo novi probumi in naloge, ki jih bo morala v najkrajšem času rešiti. Posebej je izzvenela skupna težnja po takih izbirah in odločitvah, ki bodo jasno odražala samostojni politični okvir. Za odločanje o vsem tem je bil sklican deželni svet stranke za sredo, 11. maja.

Deželno tajništvo SSk je nadalje obravnavalo vse bližnje priprave na deželne volitve. Govor je bil o sestavi kandidatnih list in o kriterijih za kandidate in to zlasti v videnski in tudi pordenonski pokrajini. Za sestavo kandidatnih list v tržaškem in goriškem okrožju sta poverjeni pokrajinski vodstvi stranke. Vse skle-

pe in predloge pokrajinskih vodstev pa mora dokončno potrditi deželni svet stranke.

Posebej je deželno tajništvo pretresalo možnosti za čim večjo prisotnost na vseh področjih dežele, zlasti v videnski pokrajini. V ta namen je tudi navezalo potrebne stike na krajevni ravni, preko katerih naj se politična vloga stranke manifestira po celotnem deželnem ozemlju.

Slovenska skupnost je končno določila vse potrebne korake in smernice v zvezi z nepreklicnimi volilnimi roki. V kratkem bo pripravila vse potrebno za izpeljavo vseh volilnih priprav in kampanje, v katero bo posegla z vsemi svojimi silami. Zato bo volilni boj, ki bo pri nas obsegal poleg deželnih in pokrajinskih na Goriškem še parlamentarne volitve, zopet izrazil politično voljo po aktivni prisotnosti in uveljavitvi Slovenske skupnosti kot pristne in edine slovenske stranke v deželi oziroma državi.

Dr. Drago Štoka je nastopil na Siciliji

V Palermu je bilo 6. in 7. maja letos zelo pomembno zborovanje dežel, ki imajo poseben statut. Pod predsedstvom predsednika dežele Sicilije, poslanca Lauricella so se sestali predstavniki vseh petih dežel, ki so zainteresirane na tem področju, to je Sicilije, Sardinije, Doline Aoste, Tridentinsko - Južno Tirolske ter Furlanije Julijske Benečije.

Tematika srečanja je bila »Avtonomija dežel s posebnim statutom«, udeležilo pa se ga je zelo kvalitetno predstavništvo vseh omenjenih dežel. Naj omenimo, da so med drugimi nastopili predsednik dežele Sicilije, predsednik Južne Tirolske, Aoste, Sardinije in seveda predstavnik naše dežele, to je predsednik deželnega sveta Mario Colli. Ta je v svojem tehtnem posegu omenil 20-letnico obstoja naše dežele

ter problem globalne zaščite Slovencev v Italiji.

V diskusijo je posegel tudi deželni poslanec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka, ki se je predvsem zaustavil pri problemu vprašanja narodnostnih skupnosti v Italiji in seznanil prisotne s problemom globalne zaščite Slovencev v Italiji. V svoji intervenciji je nadalje opozoril na težavno pot dežele Furlanije Julijske krajine v 20. letih svojega obstoja v zvezi s problematiko Slovencev v Italiji, podčrtal važnost osimskih sporazumov in dejal, da smo Slovenci v Italiji odločeni, da si svoje narodnostne pravice izborimo čimprej.

Zaključke posvetovanja je imel prof. Bartole, ki je ugodno ocenil predloge in misli, ki so izšle s tega zborovanja.

Nova zmaga socialistov v Španiji

Na nedeljskih upravnih volitvah v Španiji je socialistična stranka potrdila in utrdila uspeh, ki ga je bila zabeležila na oktobrskih državnozborskih volitvah. Gonzalesova stranka je prejela 44 odstotkov glasov, največja opozicijska stranka Ljudsko zavezništvo je prejela nekaj več kot 26 odstotkov in je nekoliko okrepila svoj delež v primerjavi s političnimi volitvami. Komunisti so prejeli osem odstotkov glasov, stranka nekdanjega ministrskega predsednika Suarezja — demokratično-socialna sredina pa je prejela 1,75 odstotka. Avtonomistične stranke po posameznih deželah so s težavo ohranile svoje pozicije.

Socialisti so prejeli absolutno večino v 26-tih pokrajinskih mestih, relativno večino pa v devetih. Ljudsko zavezništvo Manuela Fraga je prejelo absolutno večino v štirih mestih, ki so sedež pokrajine, relativno pa v štirih. Socialisti so

želi prodoren uspeh v Madridu, Valenciji, Saragozzi in Seviliji, medtem ko imajo v Barceloni relativno večino z možnostjo koalicije s komunisti.

Ministrski predsednik Felipe Gonzales je izjavil, da je uspeh na upravnih volitvah utrdil tudi vlado. Gonzales se je ponovno zavzel za družbeni dogovor med socialnimi silami in vlado. Špansko časopisje v današnjih posebnih izdajah pozitivno ocenjuje izid volitev in še zlasti mirni potek volilne kampanje. Katoliški dnevnik YA naslavlja uvodnik »Vsa oblast socialistični stranki« in ugodno ocenjuje splošno politično vzdušje. El Pais poudarja, da Gonzalesova vlada lahko sedaj računa na široko ljudsko podporo.

Dnevnik ABC poudarja, da se je politično življenje v Španiji usmerilo v bipolarizem ter ugodno ocenjuje vrednost španskega volilnega zbora.

PREJELI SMO:

Srečanje med SKGZ in KPI v Trstu

Na sedežu deželnega komiteja KPI so se 3. t.m. sestali člani deželnih vodstev KPI, deželni tajnik Giorgio Rossetti in člani deželnega komiteja Claudio Tonel, Boris Iskra, Tullio Paizza in Renzo Toschi, za SKGZ pa predsednik Boris Race, Duško Udovič, Bogo Samsa, Mirko Primožič in Viljem Černo. Razpravljali so o političnem položaju v deželi v zvezi z bližnjimi deželnimi in političnimi volitvami. Pri tem so glede vprašanj slovenske narodnostne skupnosti izhajali iz resolucije, ki jo je sprejel zadnji kongres KPI in ki določa načelna splošno veljavna stališča za reševanje manjšinskih problemov.

S strani SKGZ je bilo predvsem postavljeno vprašanje nadaljnjega boja za globalni zaščitni zakon, ki mora biti sprejet pred splošnim zakonom o jezikovnih manjšinah. Poudarjena je bila nujnost, da se tudi italijanski sodržavljeni seznanijo s slovenskim jezikom. Podčrtana je bila splošna usmerjenost slovenskih naprednih organizacij za mir v svetu, sodelovanje in demokratični napredki. Končno je bil govor tudi o sredstvih množičnega obveščanja, ki so vključena v SKGZ in ki ne morejo biti glasilo nobene stranke, vendar pa tudi ne morejo imeti neopredeljenega odnosa, temveč zagovarjajo širše interese celotne družbe in še posebej slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

S strani delegacije KPI so poudarili, da so v zadnjem času že dosegli posredovanje tajnika Berlinguerja, da se komunistična senatorska skupina zavzame za pospešitev razprave o globalnem zaščitnem zakonu. Sedaj pa zelo mnogo zavisi od politične klime, ki se bo ustvarila med volitvami in še zlasti po volitvah. Številni znaki kažejo, da se položaj zlasti v Trstu spreminja in pri tem seveda mnogo odvisi od uditve pozicij leve. V tem kontekstu bo partija tudi sestavila volilni program, ki bo upošteval potrebe splošnega napredka in jasnih izbir. Predstavniki KPI so tudi potrdili že zgodovinsko obvezo, da bo partija zagotovila prisotnost slovenskih predstavnikov v parlamentu in v deželnem svetu.

Poljska še vedno nemirna

Poljske oblasti so po dvodnevem priporu osvobodile vseh devet oseb, ki so jih bile zajele v petek skupno z Lechom Waleso. Gre za njegove ožje sodelavce in štiri ugledne izvedence razpuščenega sindikata Solidarnost Geremeka, Mazowieckega, Sila-Nowickega in Olszewskega. Miličica je priprla deveterico na nekem sestanku, ki se je vršil v Varšavi in katerega so se udeležili predstavniki treh sindikalnih organizacij, ki so bile razpuščene. Sestanka so se udeležili predstavniki Solidarnosti, nekdanjih filovladnih poklicnih sindikatov in zastopniki avtonomnih sindikatov. Na sestanku so se zbrali, da bi razpravljali o perečih problemih poljskega delavstva ter da bi sestavili dokument, ki naj bi pozneje predložili parlamentu. V listini se zavzemajo za sindikalni pluralizem, za amnestijo, za ponoven sprejem v službo delavcev, ki so bili odpušteni iz političnih razlogov.

Lech Walesa se je redno vrnil na svoje delovno mesto v gdanskim ladjedelnicah Lenin.

V Varšavi se nadaljuje prvi kongres Prona, rodoljubnega gibanja za narodno obnovo. Kongresa se udeležuje 1.913 delegatov iz posameznih pokrajin ter za-

stopnikov organizacij, ki jih priznava režim. Razpravljajo o perečih vprašanjih poljske družbe. Iz razprave je razvidna zavzetost za premostitev poljske socialno-politične in gospodarske krize. Poudarja-

Mlajši mladinski pevski zbor

»VESELA POMLAD«

vabi ob 5-letnici delovanja na

SLAVNOSTNI KONCERT

ki bo v Finžgarjevem domu na Opčinah v nedeljo, 15. maja, ob 19. uri. V pevski sobi bo v sliki in besedi prikazano 5-letno delovanje zbora.

jo pa, da socializem predstavlja jamstvo za svobodni in suvereni obstoj Poljske. Domoljubno gibanje PRON so ustanovili po oklicu vojnega stanja na pobudo sedanjega režima v okviru načrta za doseg družbene sprave. Sestavljajo ga od oblasti priznane stranke vključno tri katoliška laična gibanja, ki so zastopana v poljskem parlamentu.

Novi mariborski pomožni škof

V Mariboru se pripravljajo na slovesnost, ko bo 23. tega meseca posvečen v stolnici novoimenovani pomožni škof Jože Smej. Svečanost bo vodil papeški nuncij v Beogradu mons. Cecchini, navzoči pa bodo tudi vsi slovenski škofje z metropolitom dr. Šuštarjem na čelu.

Novi mariborski pomožni škof dr. Jože Smej je po rodu Prekmurec; rodil se je leta 1922 v Bogojini. V duhovnika je bil posvečen leta 1944 v Szombathelyju, doktorat iz teologije pa je opravil leta 1974 v Ljubljani. Že dalj časa je generalni vikar v Mariboru. Dr. Smej obvlada več tujih jezikov, med njimi cigansčino in madžarščino, ter je verziran v problematiki manjšin na slovensko - madžarskem jezikovnem področju. Zanima se tudi za zgodovino in književnost ter zdaj piše roman »Po sledo-

vih zlatega peresa«, posvečen prekmurskemu duhovniku in književniku Miklošu Kuzmiču, ki je živel v 18. stoletju.

Potovanje (turistično - romarsko) v Bosno, Hercegovino, Dalmacijo s peštrim programom (Kozara, Mostar, Medjugorje, domovina blaž. Leopolda Mandiča v Boki Kotorški, Dubrovnik, Split, Zadar itd.) in z vso pomočjo novogoriške agencije AVTOPRO-MET pripravlja starogoriška skupina marijanskega gibanja obeh narodnosti za čas od jutra 22. julija do poznega večera 27. julija.

Stroški 285 tisoč lir pri 40-ih udeležencih ali 300 tisoč lir pri 30-ih udeležencih.

Predplačilo 5 tisoč lir, ostalo do 5. julija.

Prijave do 20. maja v časopisni prodajalni pri Sv. Roku v Gorici nasproti cerkve (več informacij po telefonu 0481/34134, ali ulica Alviano, 16 pritlično).

PRAVA ZAGONETKA

Prizivno sodišče v francoskem mestu Amiens je zavrnilo vlogo o podelitvi začasne svobode Bernardu Paringauxu, ravnatelju družbe SPELIDEC, ki je zavaroval prevoz 41 sodov dioksina iz Sevesa v Italijo v Saint Quentin v Franciji. Paringaux je v zaporu že od 30. marca. Izvedenci menijo, da je sodišče odbilo podelitev začasne svobode, ker je Paringaux edina oseba, ki bi lahko povedala, kje se zdaj nahaja

Mladina SSk pred volitvami

Pred dnevi sta se zbrali v Jamljah na skupno sejo vodstvu Mladinske sekcije Slovenske skupnosti iz Trsta in iz Gorice.

Na seji so mladinski predstavniki slovenske stranke obširno razpravljali o skupnem prihodnjem delovanju, ki naj v predvolilnem času poudari zavzetost mladih za utrditev in uspeh Slovenske skupnosti. V ta namen mislita Mladinski sekciji pripraviti nekaj samostojnih pobud, kot so okrogle mize, prisotnost v tisku, srečanja.

Razgovor se je nato razširil še na druga vprašanja. Tako so mladi predstavniki Slovenske skupnosti razpravljali o predlo-

gu novega statuta Mladinske komisije Federalistične unije evropskih narodnostnih skupnosti. Mladina SSk je namreč ustanovni član te medmanjšinske organizacije, ki je imela ob Veliki noči svoje zasedanje na Koroškem.

V Jamljah so tudi ocenili nedavno srečanje s predstavniki Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije v Trstu.

Končno so se dogovorili o predlogu, da bi tudi letos prišlo do tradicionalnega »tabora zamejske mladine«, skupne pobude mladih s Tržaške, Goriške in Koroške.

Zgodovinski dan v Devinu

Poimenovanje osnovne šole po pisatelju Josipu Jurčiču

Za Devin in širšo okolico je bila nedelja, 8. maja, prazničen dan, ki bo ostal zapisan v zgodovini tega kraja. Poimenovanje slovenske osnovne šole po pisatelju Josipu Jurčiču je namreč privabilo v ta obmorski kraj izredno veliko število ljudi, tako da je bila telovadnica novega šolskega poslopja nabito polna in so ljudje stali še v veži, ali pa so si ogledovali bogato razstavo, ki so jo učenci in njihove učiteljice pripravile v dveh razredih. Pri razstavi so s svojimi izdelki sodelovali tudi otroci iz Medjevasi.

Za to priložnost so poleg šole bile pri programu sodelujoče tudi druge skupine, ki delujejo v Devinu. Nastopili so: Dekliški zbor Devin, ki je z Maličevu Zdravljico začel nedeljsko slovesnost, Fantje izpod Grmade in skavtska skupina iz Devina. Slavnostni govornik na nedeljski proslavi pa je bil pisatelj Boris Pahor, čigar govor objavljamo v tej številki našega lista. Pričakovano pa je bil tudi nastop predstavnika občine Grosuplje in vseh ostalih, ki so sodelovali.

Po nastopu dekliškega zbora je spregovoril didaktični ravnatelj Stanko Skrinjar, ki je v svojem govoru med drugim tudi opozoril na sedanje stanje slovenskih šol v nabrežinskem ravnateljstvu. Župan Škerk je podčrtal pomen poimenovanja, obenem pa je tudi izkoristil priložnost in predstavil novo šolsko poslopje, ki so ga dogradili leta 1981. Sledil je pozdrav podpredsednika občinske skupščine Grosuplje Jožeta Intiharja in učenca osnovne šole iz Jurčičevega rojstnega kraja Muljave Uroša Lampreta. Devinski šoli sta poklonila umetniško sliko in zbirko Jurčičevih del. Sledil je slovesni blagoslov šolskega poslopja in kipa Josipa Jurčiča, ki je delo akademskega kiparja Franceta Goršeta. Kip je odkril učenec iz Muljave, ploščo na pročelju šole pa predstavnica staršev Mariza Škerk Kosmina. Pred blagoslovom je devinski župnik msgr. Krečič poudaril pomen in vlogo slovenske šole in dolžnost staršev, da skrbijo za slovensko vzgojo svojih otrok. Po nastopu otroškega vrtca in recitatorja iz Grosuplje

je sledil nastop osnovnošolskih otrok, ki so pod vodstvom Jadranke Sedmak zapeli vrsto pesmi, potem pa zaplesali še niz ljudskih plesov.

Slavnostni govornik Boris Pahor je v svojem govoru poudaril misel, da je zvestoba materinemu jeziku tista osnova, ki je potrebna za skladno rast vsakega človeka.

Skavtinja Katerina Legiša je prebrala odlomek iz Jurčičeve Lepe Vide, sledil pa je nastop Fantov izpod Grmade, ki so pod vodstvom Iva Kralja zapeli tri pesmi, za konec pa v mešanem sestoju pod vodstvom Hermana Antoniča Volaričeve »Eno devo le bom ljubil« in se tako oddolžili spomnu skladatelja, ki je kot učitelj umrl v Devinu.

Pred zaključkom se je predstavnica staršev Nadja Malalan zahvalila vsem, ki so pripomogli k uspehu nedeljske slovesnosti, v svojem zahvalnem govoru se je spomnila tudi sodelavcev brošure »Devin — dom Lepe Vide«, ki jo je ob priložnosti poimenovanja izdal pripravljalni odbor. Bogati program je zaključil kvintet dijakov srednje šole Igo Gruden, ki je zaigral

Pripravljalni odbor za slovesno poimenovanje osnovne šole v Devinu po Josipu Jurčiču se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je slovesnost poimenovanja lepo potekala in imela dober uspeh. Posebno se zahvaljuje slavnostnemu govorniku pisatelju Borisu Pahorju, županu Albinu Škerku, msgr. Ivanu Krečiču, did. ravnatelju Stanku Skrinjarju in vsem nastopajočim. Nadalje se zahvaljuje materam učencev za njihovo požrtvovalno sodelovanje, vzgojiteljici otroškega vrtca Fatmi Radovič in učiteljicam, ki so poleg nastopa pripravile razstavo in izdale šolski list. Mnoge cenjene goste, predstavnike raznih ustanov in oblasti prosi za razumevanje, da jim ni zaradi slabega vremena mogel nuditi primerne sedeža in so morali stoje slediti sporedu.

nekaj veselih viž in tako prijetno zaključil spored. Večer se je še nadaljeval v prijetnem in veselem vzdušju pri bogati zakuski, ki so jo pripravile požrtvovalne matere učencev. Prijateljski pogovor, petje in srečanje med starimi znanci pa je tudi važen trenutek pri podobnih slovesnostih, kot je bilo nedeljsko slovesno poimenovanje osnovne šole v Devinu po Josipu Jurčiču.

Slovenska skupnost o krizi krajevnih zdravstvenih enot

Kot znano, se je v torek, 3. maja, ponovno sestala v Trstu skupščina Krajevnih zdravstvenih enot, da še enkrat razpravlja in glasuje o proračunu za tekoče leto 1983. Izid glasovanja ni prinesel sprememb, kajti večina članov je glasovala proti proračunu, med temi predstavniki Liste za Trst, KPI, MSI in radikalcev. Predstavniki ostalih strank, med temi tudi Slovenske skupnosti, so glasovali za proračun. Njena svetovalka Laura Abram in Miro Opelt sta svoj pozitiven glas utemeljila predvsem, ker gre za upravo javnega zdravstva in ne za politično delo. Poleg tega je bil proračun sestavljen po zakonu in je predviden, kar more in mora predvideti. Zato

SSk meni, da ne bi smeli obravnavati javnega blaga, kakor je zdravstvo, s strankarskimi in političnimi kriteriji, ker gre to v škodo vsem uporabnikom zdravstvenih uslug, skratka vsemu prebivalstvu. Ker proračun ni bil odobren, bo delo zastalo z veliko finančno in socialno škodo. Tako bo odloženo prepotrebno odprtje nove mestne bolnice na Katinari in zato bo odložen tudi sprejem več sto uslužbencev, kar bi vsaj delno olajšalo trenutno krizo v zaposlitvah.

Zaradi nastalega položaja bo imenovan komisar, ki bo samostojno odobril proračun, ne da bi bil kakorkoli vezan na pripombe in nasvete izvoljenih predstavnikov v skupščini.

Po drugi strani pa je nerazumljivo, da sedaj odstopajo iz izvršnega upravnega odbora predstavniki nekaterih strank, ne da bi javnosti pojasnili zakaj in kako si zamišljajo nadaljnje delovanje tako pomembne ustanove za vse prebivalstvo naše pokrajine.

—o—

RAZSTAVA O KOCJANČIČU

Goriški muzej v Kromperku je pripravil bogato razstavo o goriškem duhovniku, jezikoslovcu, pisatelju in zgodovinarju Štefanu Kocjančiču ob 100-letnici njegove smrti. Tega izrednega Primorca se bodo spomnili med otvoritvijo razstave, ki bo v petek, 13. maja, ob 18.30 v Goriškem muzeju. Na otvoritvi bodo o Kocjančiču spregovorili msgr. Fabbro, ravnatelj goriške semeniške knjižnice, arheolog Svobljak in ravnatelj muzeja Branko Marušič.

Toskanci na obisku v repentabski občini

V soboto, 7. in v nedeljo, 8. maja, so se mudili na obisku v Repentabski občini predstavniki kulturnih delavcev iz krajev Lucco di Muggello in Grezzano iz Toskane. Na srečanju pa so bili prisotni tudi kulturni delavci iz občine Logatec, ki že vrsto let navezujejo tesne prijateljske stike z Repenci.

Osrednja slovesnost je bila v soboto zvečer, ko je bila v občinski telovadnici kulturna prireditev. Na njej je uvodoma spregovorila predsednica KD Kraški dom Sonja Lazar-Kralj. Sledil je pozdrav župana Pavla Colje in pozdrav odbornice za kulturo v občini Borgo S. Lorenzo Cristina Tagliaferri. Sledil je kulturni del sporeda na katerem je nastopil otroški zborček »Zvonček«, ki je pod vodstvom Tone-

ta Bedenčiča zapel štiri pesmi. Zanimiv je bil nastop dua flavta - kitara iz Logatec, potem pa so toskanski pevci in pevke predstavili svoje ljudske pesmi, ki so jih povezali pod imenom »Cantar a maggio«.

Recitatorji društva Kraški dom so nato predstavili Kraško hišo, nekaj kraških običajev in nekaj pesmi Kosovela, Košute, Kosmača in Grudna. Večer se je potem nadaljeval z zabavo ob zvokih ansambla Aries.

V nedeljo so si toskanski gostje ogledali tržaški Kulturni dom, kjer so se tudi seznanili s kulturnim delovanjem Slovencev v Italiji, nato so obiskali še Rižarno, pred odhodom pa so imeli še enkrat priložnost, da ob značilnem kraškem kosilu globlje spoznajo našo stvarnost.

Izbrana glavna kandidata goriške SSK

Goriška Slovenska skupnost je določila kot glavnega kandidata za pokrajinski svet dr. Mirka Špacapana, medtem ko bo na deželni listi na drugem mestu kandidirala pokrajinska odbornica Marija Ferletič. Tako je sklenil pokrajinski svet SSK, ki se je sestel v ponedeljek v Gorici. Za nosilca liste za deželni svet je bil že določen dosedanji svetovalec dr. Drago Štoka.

Na seji pokrajinskega sveta SSK v Gorici se je debata razvila okrog problema zamenjave kandidata, ki naj bi bil izvoljen v goriški pokrajinski svet. Iz debate in sledečih volitev je jasno izhajalo, da je želja po neki zamenjavi zelo prisotna, čeprav se bo mogoče komu zdela boleča ali neumestna. Če naj povemo svoje mnenje, bomo rekli, da je zamenjava v političnem življenju nekaj nujnega in skrajno potrebnega za rast in okrepitev stranke. Lahko zgleda to nekaj neverjetnega, a je tako. Vsaka sprememba ima jasno vedno nekatere slabe in nekatere dobre aspekte — to je naravno. Prav tako pa je naravno, da v stranki, kot je SSK, ni poglobitno osebno stališče, ni poglobitna oseba, ampak ideja.

Tega bi se morali zavedati vsi, ki so v stranki tako ali drugače angažirani. Ne gre tu za dajanje moralnih naukov ali za soljenje pameti, kot se temu reče. Gre za bistvo strankinega življenja in njene bodočnosti. Jasno je, da take trditve niso lahko vseč nekaterim, a dokler smo v demokraciji, mislimo, da imamo pravico povedati svoje mnenje in še posebej zato, ker je treba v takih primerih govoriti jasno. Nihče ne zanika dejstva, da je delo vsakega člana SSK nadvse hvalevredno in neprecenljivo, pa najsibo rajonski ali deželni svetovalec. Treba pa je tudi sprejeti stališče, da so zamenjave nujne. In to brez vsake zamere. Pred očmi moramo imeti skupni interes stranke in naše narodne

skupnosti, ostalo ne igra vloge. Če ne bomo znali sprejeti tega načela, ne bomo nikoli v popolni meri delovali za stranko, kajti važno je okrepiti stranko in ne podpirati tega ali onega kandidata.

Pokrajinski svet SSK na Goriškem je sprejel stališče zamenjave; morda je zgrešil, ali zgrešili so tisti, ki so to zagovarjali. Nekateri se niso s tem strinjali, povejmo kar odkrito in jasno, nimamo kaj skrivati — bi bilo smešno, da bi se bali svojih odločitev; pokrajinski svet je sestavljen iz nad štirideset članov in je več kot naravno, da ne mislijo vsi enako.

Prav gotovo vsem volivcem SSK ne bo kandidatura Mirka Špacapana všeč; prav gotovo bi ne bila vsem volivcem SSK všeč katerakoli druga kandidatura. Če bomo

sedaj ugibali, kdo je bolj priljubljen, ne bomo enostavno prišli nikamor. Če si hočemo kompromitirati uspeh na prihodnjih pokrajinskih volitvah, potem moramo samo po poti razhajanja in natolcevanja. Če pa imamo pred sabo interes celotne stranke in naše skupnosti, potem ne bomo imeli najmanjšega dvoma glede glasovanja. Če bomo hoteli podpirati kandidata in ne stranke oz. če ne bomo volili, ker je ta in ne drugi kandidat, potem si kar odkrito priznajmo, da hočemo spodkopavati temelje naše samostojne politične prisotnosti. To je stvar poguma in odgovornosti; za ti-stega, ki je zagovarjal zamenjavo in za onega, ki eventualno ne bo volil, ker ...! Slednji mora imeti obojega znatno več: poguma in odgovornosti.

Bistvo vprašanja je nekje drugje: SSK je slovenska stranka, ki more in mora dobiti podporo celotne naše narodne skupnosti. E. V.

Konferenca o višjih oblikah gospodarskega sodelovanja

Izredno veliko število gospodarstvenikov, bančnikov, industrijcev pa tudi političnih predstavnikov je pričalo, da je konferenca o višjih oblikah gospodarskega sodelovanja v obmejnem prostoru uspela in da je vzbudila veliko zanimanja. Kot je bilo že objavljeno, so to konferenco organizirale občina Gorica in Nova Gorica ter zbornici iz Gorice in Nove Gorice, v okviru letošnjega sejma Espomego, ki se je zaključil preteklo nedeljo. Na konferenci so bili številni udeleženci bodisi iz Italije kot Jugoslavije.

Zasedanje, ki je bilo 5. maja v konferenčni dvorani Espomego, sta otvorila goriški župan dr. Scarano in njegov kolega iz Nove Gorice Debeljak, ki sta predvsem poudarila, da sta obe mesti priredili skupaj to konferenco in s tem dokazali, da je mogoče tudi na tem področju sodelovati.

Zatem sta pozdravila še predsednik trgovinske zbornice iz Gorice Delio Lupieri in predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije dr. Zidarič.

Teme, ki so jih obravnavali strokovnjaki iz naše dežele in iz Slovenije, so bile zelo široko zastavljene in tudi močno privlačne, še posebej zato, ker marsikateri argument, ki sta ga predložila jugoslovanska poročevalca, je bil skoraj večini italijanski udeležencev nepoznan. Konferenca ni imela namena nakazati kakih posebnih praktičnih navodil, ampak osvetliti sociogospodarski položaj v obeh državah in zakonodajo, ki ureja razne oblike sodelo-

dalje na 7. strani

—o—

V RUPU POIMENOVANJE ŠOLE PO IVANU PREGLJU

Prihodnjo nedeljo, 15. maja, bo v Rupi slovesno poimenovanje osnovne šole po Ivanu Preglju. Poimenovanje sovpada s stoletnico rojstva tega velikega mojstra slovenske besede, ki je tako pomemben za Goriško, Primorsko in celotno slovensko kulturno zgodovino. Zato je prav, da je slovesnost poimenovanja v letu, ko obhajamo stoletnico njegovega rojstva.

Za to priložnost so v Rupi pripravili brošuro, v kateri bo objavljen tudi material, ki so ga domačini zbrali pa sestavek o delu in liku pisatelja Preglja izpod peresa prof. Lojzke Bratuževe, medtem ko je prispevek o zgodovini rupenske šole sestavil prof. Slavko Bratina, Marko Vuk pa sestavek o zgodovini Rupe. V brošuri bodo objavljeni tudi razni podatki o šoli in zanimive fotografije.

Slovesnost se bo začela ob 10.30 s pozdravom predstavnikov domače šole, predstavnikov šolskih oblasti in sovođenjske občinske uprave; slednja je šoli poklonila kip, ki predstavlja Ivana Preglja in ki ga bodo odkrili v nedeljo. Slavnostni govor bo imel prof. Virko Beličič, sledil bo kulturni program, med katerim bodo nastopili učenci rupenske šole, domači harmonikaši in mešani zbor Rupa-Peč.

Pomemben kulturni večer v Ronkah

Večer, ki so ga doživeli Slovenci na Laškem, ne bo šel kmalu v pozabo. Domači ženski zbor je organiziral 4. maja v dvorani ACLI v Ronkah koncert, prvo skupno snemanje in medsebojno spoznanje med zasebnima slovenskima radijskima postajama: Ljudskim radiom Gorica in radiom Opčine ter srečanje z domačim umetnikom amaterjem Silvanom Marušičem. Ta je razstavljal lastnoročno dragoceno in delno že izginulo kmečko orodje ter stroje v miniaturni.

Glavna točka večera pa je bil seveda koncert, ki sta ga izvajala kantavtorja: Ivo Tul iz Milj ter Sergij Štoka s Kontovela. Spored sta začela in končala s skupnim izvajanjem Šifrerja (Dobre gostilne) in ljudsko pesmijo »Kje so tiste stezice«. Vmes pa sta izmenično zaigrala svoje pesmi. V njih sta podala osebna razmišljanja, občutke in doživetja. To so doživetja mladega človeka, ki išče resnice med sanjami in svetom v upanju na boljšo bodočnost. Ivo je zapel sedem svojih pesmi, od kate-

rih sta verjetno najbolj protislovni »Žabe« in »Falot«. Sergij pa jih je izvajal šest, med drugim »Pravljica za vsakega«, »Sanje« ter »In zvezdna to ne bo« in dve v italijanščini.

Marsikdo se je prvič seznanil s tema dvema fantoma, ki skušata najti svojo pot v odkrivanju glasbe, saj je bil njun nastop pester in raznolik, vsekakor pa je vzbudil pozornost številnega občinstva. Za Slovence na Laškem je to kulturno doživetje tem bolj pomembno, ker nam je osvežilo zavest, da še vedno pripadamo slovenskemu narodu, čeprav smo tu ob robu slovenske zemlje izpostavljeni naravni asimilaciji. Edino zdravilo proti tej bolezni pa je, da našo slovensko zavest in naš jezik uveljavljamo povsod, kjer mi živimo, doma, na delu in ob zabavi s prijatelji.

Zahvaljujemo se vsem, ki so se potrudili, da je to srečanje z domačini dobro uspelo, kar je bilo razvidno iz iskrenih aplavzov. K. Mučič

Risanje zelo pomembno v vzgojno-izobraževalnem procesu

Otrok se najprej in najlaže izraža z risanjem. Z jokom in smehom in pozneje z besedo komunicira z zunanjim svetom; toda svoje občutke, želje in potrebe najlaže izraža v risbi. Otrok rad veliko riše, zato naj mu dajo starši možnost doma, da mnogo riše: otrok naj ima v svoji sobi kotic, kjer lahko svobodno riše in piše tudi po steni. Naj ima barvice in papir in naj riše, ker tako krepi svojo kreativnost in fantazijo. »Čač-ke«, ki jih dela otrok pri treh letih, so osvajanje prostora in barv in mu veliko pomenijo in zato je treba vsako njegovo risbo samo pohvaliti, ker mu to daje samozavest in krepi njegovo kreativnost. Ko začne otrok obiskovati otroški vrtec in pozneje šolo, so njegove risbe že popolnejše in tematika postane obširnejša. Prav te otroške risbe (od 4 do 10 let) so najpomembnejše za spoznavanje otrokovega značaja in njegove osebnosti. Vzgojitelj in učitelji lahko iz teh risb veliko zvesta o značaju svojih učencev in o njihovih odnosih v družini in to jim služi pri vzgojno-izobraževalnem procesu. Otroci navadno uporabljajo svetle in tople barve kot rdečo, modro, zeleno in rumeno, ki pomenijo življenjski optimizem, dinamičnost, energijo in veselje. Če otrok uporablja v svojih risbah precej sive ali črne barve, pomeni, da ni znotraj vesel, da potrebuje ljubezen in učiteljevo pomoč. Za spoznavanje otrokovega značaja pa ni dovolj, da učitelj opazuje, kakšne barve uporablja otrok v risbah, ampak mu mnogo služijo določene risbe, kot so risba o družini, risba samega sebe (otrok riše samega sebe), risba o domači hiši in druge. Ko otrok nariše svojo družino, je zelo pomembno, po kakšnem vrstnem redu razporedi družinske člane: tisti, ki je prvi narisal, je v otrokovih očeh glava družine. Nadalje je pomembno, kje se sam nariše ali med starši, kar pomeni, da se počuti v družini prav srečnega in od staršev ljubljenega ali pa daleč v kotu risbe, ker ga starši premalo ljubijo in mu posvetijo premalo časa. Iz takih risb učitelj spozna družinske odnose in odnose med različnimi člani družine in to je za njegovo vgojno delo velikega pomena.

Zelo pomembna je risba samega sebe. Otrok se nariše, tako kot se on sam čuti. Če ne nariše velikega in se pobarva s toplimi barvami, pome-

ni, da se počuti gotovega vase, samozavestnega in zadovoljnega, obratno če se nariše majhnega in se pobarva s temnimi barvami. To je zrcalo otrokove duševnosti in razkrije vzgojitelju otrokov značaj in njegove (številne) probleme.

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja pod pokroviteljstvom občine Repentabor in občine Dolina: ZAPLEŠIMO, ZAPOJMO. V soboto, 14. maja, ob 18. uri v telovadnici v Repnu in v nedeljo, 15. maja, ob 17. uri v telovadnici v Dolini. Nastopajo otroške in mladinske folklorne skupine ter otroški in mladinski pevski zbori.

Mnogokrat je otrok v razredu tih, zaprt vase, ne komunicira in njegov šolski uspeh je slab. S pomočjo risb lahko učitelj razbere, zakaj se učenec tako obnaša in mu lahko pomaga. S pomočjo risbe o družini lahko učitelj zve, kakšen je učenčev odnos do matere, očeta, bratov

ali sester in lahko pomaga s pomočjo psihologa ali v hujših primerih s pomočjo psihopedagoške ekipe bodisi učencu kakor tudi staršem. Zelo pomemben psihološki test je tudi risba domače hiše. Otroku lahko nariše svojo hišo veliko ali majhno, z velikimi in odprtimi okni ali z majhnimi in zaprtimi okni ali vrati. Odprta in velika okna pa pomenijo utesnjenost, omejevanje svobode in žalost. Če otrok nariše svoj dom z zaprtimi okni ali celo brez njih, pomeni, da mu doma ni všeč in da se v družini slabo počuti in v takih primerih mora nastopiti bodisi učitelj, bodisi psiholog in se pogovoriti s starši otroka in otroku pomagati.

Risba je torej važen vzgojni element, ki služi vzgojiteljem pri spoznavanju otrokovega značaja in zato bi bilo prav, da bi učitelji bili ne le vzgojitelji, ampak tudi psihologi in pedagogi. Njim so prepuščeni otroci, ki so naša bodočnost in če bodo ti rasli in se vzgajali kot samozavestni, trdni in sigurni vase, bo tudi bodoča družba boljša in trdnjša. Zato je prav, da se učitelji in vzgojiteljice izpopolnjujejo in obiskujejo izpopolnjevalne tečaje, ki jim bodo pripomogli k boljšemu uspehu v vzgojno-izobraževalnem procesu (delu v vrtcu in v šoli).

Marko Paulin

ZAČELA SE JE VERDIJEVA SIMFONIČNA SEZONA

Gledališče Verdi, ki sicer doživlja precej težke trenutke, je prejšnji teden otvorilo svojo spomladansko simfonično sezono, ki se napoveduje zelo pestra, zanimiva in kvalitetna.

Na otvoritvenem koncertu sta orkester in zbor pod vodstvom dirigenta Daniela Orena izvajala dela Bernsteina, Ravela in Gershwin. Oren ima sicer včasih nekoliko pretemperamenten način dirigiranja, kot celota pa so izvedbe, kljub raznolikosti glasbene govorice treh skladateljev, ki so jih izvajali, ves čas bile na višku in so navdušile številno občinstvo, ki se je zbralo na tem koncertu.

MAJENCA V DOLINI

Z otvoritvijo 27. razstave domačih vin, se je v Dolini začela tradicionalna majenca, praznik, ki vsako leto privablja v Dolino veliko ljudi.

Tokrat je bilo na razstavi domačih vin razstavljenih 10 vzorcev belega in 6 vzorcev črnih vin. Prvo nagrado za belo vino je prejel Karlo Sancin iz Doline, drugo Josip Vodopivec in tretjo Bruno Prašelj, oba iz Doline. Za črna vina je prvo nagrado prejel Ivan Štranj iz Doline, Ivan Tul s Križpota drugo in Albin Zeriali iz Boljunca tretjo nagrado.

Zahteva po igrišču v Pevmi

Pretekli teden se je sestal pod predsedstvom Nede Dornik rajonski svet iz Pevme, Oslavja, Štavnava, da bi razpravljal o važnem vprašanju, to je o izgradnji športnega središča v Pevmi. Znano je, da je rajonski svet že od vsega začetka svojega delovanja, od leta 1975, postavljaj občinski upravi to zahtevo, kajti nedopustno je, da na tem predelu goriške občine ni nobenega središča, kjer bi se mladi lahko zbirali, kjer bi lahko imeli javni prostor za prirejanje praznikov in podobno; vsaka vas in skoraj vsak kraj v goriški občini ima vsaj majhno parcelo za rekreacijo in športno delovanje, le v Pevmi ni ničesar. Mladi brcajo žogo kar na cesti ali na kakem privatnem dvorišču.

Zaradi tega je rajonski svet ponovno zahteval pri občinski upravi, da poskrbi za majhen rekreativni center. Pred leti je bil problem prostor oz. lokacija, sedaj tega ni več. Rajonski svetovalci so predlagali, da bi športno igrišče zgradili prav v središču vasi, zraven glavnega trga, na območju velike površine, ki je bila last Ente Tre Venezie, sedaj pa je pod deželno upravo. Regulacijski načrt predvideva prav tam možnost izgradnje rekreativnih objektov, kar ni torej v nasprotju z urbanističnimi določili; deželna uprava namerava uporabiti isto parcelo za svoj živinorejski center, kar pa je v nasprotju z določili regulacijskega načrta. To pomeni, da predlog rajonskega sveta je sprejemljiv z vseh vidikov in za realizacijo načrta ni potrebna nobena sprememba, edino kar je potrebno, je razlastitev tega predela (približno 2000 kvadratnih metrov), kar pa je naloga občinske uprave. Rajonski svet torej zahteva, da občina

razlasti omenjeno parcelo in vključi v proračun postavko za izgradnjo tega športnega objekta.

Svetovalci rajonskega sveta ne postavljajo nemogočih in pretiranih zahtev, ampak samo prošnjo, da bi tudi Pevma dobila to, kar drugi predeli že imajo. Je že res, da je tradicija športnega udejstvovanja v nekaterih krajih že ustaljena, na primer v Podgori, v Štandrežu, v Ločniku in tako dalje, je pa tudi res, da Pevma nima danes niti kvadratnega metra, ne za profesionalne športnike, niti za otroke. To je realnost in pred tem zgleda si vsi zapirajo oči.

Je lahko razumljivo, da dežela načrtuje v Pevmi vse mogoče stvari na svojem zemljišču, tudi živinorejski center, ki ga bodo verjetno upravljali celo člani neločnega združenja; in bo celo prišlo do tega, da bodo tujci imeli na razpolago zemljo, od katere se noče odtrgati niti par tisoč metrov. Zato je povsem naravno, da domačini preko svojega izvoljenega sveta zahtevajo, da jim občina naredi vsaj prošnjo za razlastitev od trenutka, ko so celo sami pripravljeni, da bi si igrišče uredili. Potem ko bi dobili parcelo za ta center, bi dežela lahko vseeno ustvarila zadružni hlev in si uredila pašnike, saj ni eno nedružljivo z drugim.

Na zadnji seji rajonskega sveta so torej svetovalci soglasno zahtevali, naj občina razlasti parcelo, ki je potrebna za izgradnjo nevelikega športnega središča. Na seji so med drugim razpravljali še o ureditvi in čiščenju nekaterih cest ter izvolili podpredsednika v osebi socialističnega svetovalca Aleša Figelja; zanj je glasovalo 7 članov, dve glasovnici sta bili beli.

Iz Goriške

KONFERENCA O VIŠJIH OBLIKAH GOSPODARSKEGA SODELOVANJA

• nadaljevanje na 5. strani

vanja, predvsem na industrijskem področju, kjer je treba marsikaj šele začeti, kot so pravilno podčrtali nekateri poročevalci.

Prvo temo je za italijansko stran obdelal univerzitetni profesor Vladimir Nanut, ki je prikazal italijanski gospodarski sistem in razne zakone; govoril je tudi o povezavi z evropsko gospodarsko skupnostjo in nazadnje še o goriški prosti coni, goriškem skladu in možnostih, ki jih nudi osimski sporazum. Dr. Franci Gerbec iz Ljubljane je podrobno analiziral sistem organizacij združenega dela in njihovo ustavno ureditev. Dr. Tomo Vojnovič pa je prikazal zakone o vlaganju tujega kapitala v jugoslovansko gospodarstvo. Oba argumenta sta bila zanimiva za italijanske operaterje, ker sta predavatelj zelo podrobno analizirala tematiko. Zadnji od poročevalcev je bil podravniatelj podružnice Banca del lavoro iz Trsta, ki je govoril o tujih investicijah v italijansko gospodarstvo. Popoldne so bila na vrsti še poročila o dosedanjih izkušnjah in debata, naslednji dan pa obisk podjetij.

ŠPORT

MOŠKA C-2 LIGA

OLYMPIA - TERPIN — VIVIL 3:2 (7:15, 15:3, 15:2, 13:15, 15:2)

Olympia - Terpin: Černic, Spacapan, Neubauer, Cotic Marko in Stefan, Dornik, Zadnik, Terpin.

V sobotnem srečanju je goriška Olympia Terpin s težavo ugnala sicer nenevarno furlansko moštvo. Igra Olympie je bila zelo nestalna, zdaj blesteča in učinkovita, zdej brezizrazna. Prvi niz so Goričani izgubili po neumnem, ker so podcenjevali nasprotnike. V drugem in tretjem je šlo kot po maslu, in priča smo bili res lepi igri Goričanov. Potem pa so le-ti popustili in prepustili četrti set gostom. Napako so popravili šele na koncu.

ZENSKA D-LIGA

LE VOLPI — OLYMPIA - BERTOLINI 1:3
Olympia - Bertolini: Bertolini Klara in Marija, Mažgon, Perše, Primožič, Olivo, Tomšič, Klanjšček.

Tekma je bila zelo lepa. Goričanke so v drugem nizu popustile, potem pa so se spet zbrale in dosegle zmago. Ta tekma sodi med najlepše, kar jih je odigrala letos ekipa Olympia - Bertolini, saj so bile goriške igralke vse-skozi precizne in zbrane.

S to zmago so dekleta goriške Olympie-Bertolini obdržala drugo mesto na lestvici. V nadaljevanju se bodo srečale z ekipo Killjoy.

G. R.

ČESTITKE IN VOŠČILA

Te dni je praznoval 50-letnico rojstva časnikar in glavni ter odgovorni urednik mladinske revije »Galeb« Lojze Abram. Številnim čestitkam za življenjski jubilej ter željam in voščilom za zdravje in nadaljnje uspehe v življenju se pridružuje tudi Novi list.

Zdravniški kotiček

O razjedi želodca in dvanajstnika

Bolezni prebavil so zelo pogosta nadloga, saj predstavljajo pri nas približno 14% obolenj, višji procent, in sicer 15% dosežejo le še obolenja dihal.

Najpogostejše prihajajo bolniki v gastroenterološko ambulantno zaradi razjede želodca in dvanajstnika.

Razjeda v dvanajstniku je dolgotrajna bolezen, ki jo povzroča nepravilno delovanje želodca, predvsem povečano izločanje kisline. Ta iz želodca odteka v dvanajstnik in tu razjeda sluznico. Bolezen je sezonska, javlja se predvsem spomladi in v jeseni. Bolečina pri tej bolezni je pekoča, začne na prazen želodec ali dve uri po jedi, pogosta je nočna bolečina, ki bolnika zbudi med drugo in četrto uro zjutraj. Večkrat bolečino omili že kozarec hladnega mleka ali kos starega kruha.

Razjeda želodca je prejšnji podobna, ni pa z njo enaka. Bolečina je tudi tu pekoča, javlja se predvsem na poln želodec ali kmalu po jedi. Pogost je občutek teže v želodcu. Rano v želodcu dobimo po hujših telesnih in duševnih obremenitvah, ko smo izčrpani. Po ustreznem zdravljenju v bolnišnici relativno hitro celi in ne kaže takega nagnjenja k ponavljanju kot rana dvanajstnika.

Včasih pride do rane nenadoma po hujših poškodbah, predvsem opeklinah in zmečkaninah. To vrsto rane imenujemo stresni ulkus, tudi ta dobro reagira na zdravljenje.

Kakšne so danes možnosti za preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje razjed želodca in dvanajstnika?

Pri tem sodeluje cela skupina zdravstvenih delavcev od splošnega zdravnika, rentgenologa, laboranta, specialista gastroenterologa, histologa, psihiatra in psihologa. Ta postopek mora predvsem pri preprečevanju aktivno vključiti tudi bolnika.

Glede preprečevanja ali preventive moramo na žalost priznati, da ne napravimo prav ničesar, da bi bolezen preprečili. Za človeka se pričnemo zanimati šele, ko zboli, delno poskušamo kasneje preprečiti ponovitev bolezni.

Diagnostični postopek bi moral pričeti s klinično diagnozo, to je z anamnezo in pregledom. Temu sledijo laboratorijske preiskave krvi, blata in urina, rentgenski pregled in nato še endoskopija. Črpanje želodčnega soka in določanje njegove kislosti se danes dela le izjemoma. Preiskava urina za določitev kislosti želodčnega soka, takojimenovani gastrotest pa je postopek, ki zaradi pogostih lažnih rezultatov le zavaja zdravnika in spada v zgodovino.

Ko bolezen ugotovimo, skupno z bolnikom pripravimo načrt zdravljenja. Glede na tezo obolenja in na pogoje, v katerih bolnik živi, se odločimo za zdravljenje doma ali v bolnišnici. Osnova zdravljenja tako doma kot v bolnišnici so počitek, dieta in zdravlila. Od zdravil uporabljamo predvsem sredstva za nevtralizacijo želodčne kisline in sredstva, ki preprečujejo izločanje kisline.

Bolnika seznanimo z mehanizmi delovanja diete in zdravil in opozorimo na škodljivost nekaterih razvad v prehrani, predvsem pitja alkohola in kave. Kadilecem svetujemo naj opustijo kajenje. Opozorimo tudi na škodljivost nekate-

rih zdravil, predvsem sredstev proti revmi in Aspirina.

Izboljšanje ocenjujemo klinično, laboratorijsko, rentgensko in endoskopsko.

Za operativno zdravljenje se odločimo le, ko smo brez uspeha izčrpali vse možnosti konservativnega zdravljenja in v primeru hujših komplikacij.

—o—

Prejeli smo

SOS z repentabskega griča

Potreba in veličina kraškega človeka sta v 15. in 16. stoletju gradila v času turških vpadov čudovit biser sredi kraških gmajn na obronkih tržaškega zaledja.

Čas, ta večni in neuničljivi uničevalec, že nekaj let preži iz ure v uro, da pokoplje v jesen še en del slovenske zgodovine.

Že peto leto so objekti uradno zaprti zaradi nevarnosti vdora kamnitih streh. Pet let ne bi smela stopiti človeška noga na Repentabor. In v teh petih letih se ni nihče zmenil za usodo tega kraja. Tolikokrat izrečene prošnje so umrle med zaprašenimi papirji.

Od l. 1981 Spomeniško varstvo »Belle Arti« niti ne vključuje v svoj načrt obnove najstarejšega dela repentabskega kompleksa. Pač zaradi padca vrednosti denarja. In prav ta je v največji nevarnosti, da se v kratkem zruši.

Krik pomoči je obšel iz repentabskega griča vso Italijo. Zavest se je sicer premaknila iz mrtve točke, a do zdaj brez konkretnih sadov.

Tako ostane vse breme ne ramah celotne slovenske skupnosti, kajti sama župnija ga ne zmore, če želimo, da v bližnji bodočnosti ne bomo prihajali na Repentabor na ogled ruševin.

Že februarja smo zaprosili slovenska denarna zavoda za pomoč. Do sedaj je ostala le obljuba. Prav tako je bila poslana prošnja na občino Repentabor, oskrbnika za javna dela na Gorsko skupnost, ki je pomoč obljubila, ter na razne politične predstavnike na pokrajini in deželi.

Repentabor je naš največji spomenik v teh krajih. Je simbol Krasa in slovenske prisotnosti. Zato je prav, da mu vsi skupaj posvetimo kar največ pozornosti.

Zato se obračam na vso slovensko javnost s prošnjo, da podpre obnovo Repentabra, pa najsibodo poedinci, ustanove ali podjetja. Denarno pomoč lahko vedno nakažete pod naslov »ZA REPENTABRSKO CERKEV« bodisi preko časopisov ali slovenskih denarnih zavodov, bodisi osebno na župnijski urad Repentabor.

Repentabor je simbol in ponos našega človeka. S skupnimi močmi bomo preprečili, da ne bo njegova bolečina.

Župnijski upravitelj
Anton Bedenčič

»Prva je narodna zavest. Brez nje ni nič«

■ nadaljevanje s 1. strani

Tako beremo v Jurčičevem pismu Levcu: »Dolgo časa nisem vedel, kje bi svoji Vidi postavil domovino. Lani (dne 5. marca 1876) ... ko se peljemo z Nabrežine proti Tržiču, odpre se nam neizrečeno lep razgled čez Kras proti Devinu na Jadransko morje. Solnce je vzhajalo in obsevalo redko brinje po skalovitem Krasu. Tisti hip mi šine v glavo misel: to je pravo prizorišče za 'Lepo Vido'! Našel sem kraj, katerega sem prej iskal brez uspeha, in takoj sem začel pisati povest.«

Tako Jurčič.

Tukaj, kot vidimo, je omenjen scenarij, kamor bo avtor postavil Vido, a meni se zdi predvsem pomembno pripomniti, da se je obenem s scenarijem pisatelju utrnila tudi misel, ki jo izreče eden izmed poglavitnih junakov že hitro na začetku romana. Tako pravi: »...dostikrat sem obžaloval, da naš rod do zdaj ni pokazal še toliko moči, da bi mogel tuj element odrivati.« Skrb, da bi naš tukajšnji življ ohranjal svojo identiteto in da ne bi tujstvo prevladovalo, je bila torej živa v avtorjevi zavesti, ko se je lotil pripovedi o Vidini nezvestobi. Vzel je torej motiv iz narodne pesmi in s svojo Vido ustvaril polnokrvno lepoto, ki prekasno odkrije pomen ljubezni in pobege na tuje; a z njo nam je hkrati ponudil simbol naše zemlje in naših ljudi, ki so — lačni ljubezni in pravice — zmeraj na meji med zvestobo in nezvestobo, a so tudi — kot Jurčičeva Vida, ki se povrne v domači kraj — v svojem bistvu vendar zvesti in vztrajni v svoji zvestobi. V zvestobi, ki je toliko bolj izjemna, ker je vseprek povezana z bolečino in tragičnimi izkustvi. Pomislimo samo na vse Vide, ki so v začetku tega stoletja puščale doma svoje dojenčke in odhajale s Primorske v Egipt dojit sinove diplomatov in bogatih tujcev, da so nabrale sredstva za zidavo hiš in hlevov v domačem kraju. Leta 1900 je bilo nad 3 tisoč takih Vid! A pomislimo še na izkustva te zemlje za časa prve svetovne vojske, na peklenško dobo črne diktature, na apokaliptične skušnje za časa drugega svetovnega klanja, na klavrno dobo po njem; in tudi danes nam ni zmeraj z rožicami poslano, ko pa nam oblastnik ne mara uzakoniti enakopravnosti, ki nam pristaja po vseh pravilih človeškega dostojanstva, po stopnji naše kulturne ravnin in še posebej po čezmerni višini obolosa, ki smo ga morali plačati za potrditev naše samobitnosti.

Vendar, glejte, sto let po Jurčičevem dvomu, ali bomo znali biti kos navalu tujstva, ali bomo znali preslišati glas zapeljivih siren, danes še lahko s ponosom ugotavljamo, da ne samo niso naši pradedje in dedje umanjali, ko je šlo za ljubezen do rodni tal, ampak da smo tudi mi ob koncu XX. stoletja vredni nadaljevalci naših prednikov.

Ljubezen do domačih tal, sem rekel, a ta ljubezen do rodni tal, v katerem si človeško bitje že v zgodnji otroški dobi ustvari razmerje do ljudi in do kozmosa.

In to ljubezen do jezika, ki torej ni samo izrazno sredstvo, pač sestavni del človekovega bivanja, njegovega intimnega sveta, to ljubezen, ste vi prevzeli kot nezamenljivo dediščino, zato je prav, da si danes sami postavljate spomenik svoji zvestobi s tem, da posvečate domačo šolo pisatelju, ki ima častno mesto v panteonu slovenske književnosti.

A ko je govor o zvestobi slovenščini, se moramo s posebnim spoštovanjem spomniti tudi A-

lasia da Sommaripa, to je servita patra Gregorija, ki se je tako skrbno naučil devinske govorice, da je 1607. leta sestavil italijansko-slovenski slovar, ki pa je tudi prva na Primorskem izšla knjiga.

Moramo omeniti patra Gregorija s posebnim poudarkom, ker čeprav je zapisoval slovenske besede in stavke fonetično in z italijansko grafijo, je vendar njegova 220 strani obsegajoča knjižica dragocena, s katero se v začetku XVII. stoletja lahko pohvali malo katera slovenska pokrajina. Pred kratkim preminuli slovstveni zgodovinar in jezikoslovec, prijatelj dr. Lino Legiša je v študiji za faksimilirano izdajo Alasijskega slovarja, ki je izšla 1979. leta in bila slovesno prikazana na dvorišču devinskega gradu, o patru Gregoriju zapisal takó: »Pomoč, ki jo je Alasia dal slovenski skupnosti, da bi se obdržala na duhovni višini in jo še presegla, mu je bila lahko samo v čast.«

Naj mi bo dovoljeno, da v zvezi s tem izrazim misel, da bi bilo nadvse lepo, ko bi se čez štiri leta ob 380. obletnici izida Alasijskega slovarja po Jurčiču imenovana šola dostojno oddolžila spominu piemontskega avtorja.

A potem ko smo se ustavili ob človeku, ki je hvalil Boga, ker mu je dal, da se je tako hitro in z lahkoto (così presto e facilmente) naučil govoriti po slovensko, se moramo spet povrniti k vam, k življu, ki se je s slovenščino rodil, a jo je znal ohraniti in z njo potrditi svojo bitnost.

Vprašanje je namreč, ali si boste znali vi tukaj in ali si bomo znali vsi skupaj ob morju zagotoviti v prihodnosti nadaljevanje preteklosti. Zakaj zelo bi bilo krivično, ko bi se v sedanjem času, ko se v bistvo svojih narodnih osebkov poglabljajo skupnosti, ki so bile doslej nekako v ozadju — Katalonci, na primer, in Baski in Okcitanzi in nešteto drugih — krivično in nedopustno bi bilo, pravim, ko bi prav zdaj naše tukajšnje občestvo začelo popuščati raznarodovalnemu procesu. Seveda, krivično bi bilo v prvi vrsti zato, ker je človek, ki se pusti preleviti, duhovni handikapiranec — že veliki Dante je pribil, da spada med duhovne reve, kdor se odpove svojemu jeziku; a nedopustna bi bila taka prelevitev, ker nas v tem stehiniranem svetu marsikatera narodnost ima za zgled, kako zna vztrajati v zvestobi naroda, ki živi trinajst stoletij na prepihu. Neki italijanski sociolog in naš prijatelj je nekoč vzkliknil: »Čudovit narod ste!« No, mislim, da se ne bomo preveč pregrešili proti skromnosti, če bomo to izjavo sprejeli, če jo bomo sprejeli kot potrditev izjemne resnice, da smo obstajali in še obstajamo predvsem zavoljo globoko zakoreninjene zavesti v izvirnost svojega narodnega osebk. Prav takó pa je spet res, da če smo v XVI. stoletju s Trubarjevo knjigo postali člani evropske kulturne srednje, so danes spet prav naši duhovni ustvarjalci naša poglavitna poverilnica za naš pristop k oblikovanju nove evropske skupnosti.

Prva je torej zavest. Brez nje ni nič. Nobena demokracija, nobena blaginja, noben nazor ne družbeni sistem, tudi socialistični ne, ne more biti odrešitven, če dom in šola ne vzgajata mladega rodu v zvestobi svoji bitni. In glede tega smo v povojnem času žal preveč grešili, ko so prevladovala ideološke misli pred narodnimi koristmi, in samo zrelemu čutu naših ljudi se imamo zahvaliti, če niso bile travme, ki smo jih doživljali, še bolj usodne. Prva je zavest, ponavljam, in hkrati povezava s tradicijo. Kar pa seveda ne pomeni ne poveljevanja svojega na

škodo drugih in tudi ne vračanja na staro, pač pa zdravo rast iz svojega, zato da si v notranjem svetu enovit in brez kompleksov, v zunanjem svetu pa enakopraven.

Arduino Agnelli je nekje zapisal: »Biti zvest svoji identiteti ne pomeni, da se od drugih ločuješ, pač pa, da se do drugega vedeš kot enakopraven.« Glede tradicije pa bom navedel svetovno znanega etologa, ki sem ga že večkrat citiral, a ga bom še, če se mi bo ponudila priložnost, ker tako lapidarno zadene v jedro problema. Tako torej pravi Konrad Lorenz: »...brez povezave s tradicijo bi se človeški možgani utegnili izprazniti ... izguba tradicije ustvarja izrodke, kriminalci so vsako leto mlajši ...«

Tako.

In zdaj mi, dragi prijatelji, dovolite, da se ob koncu spet za trenutek pomudim pri patru Gregoriju. Ta bistri človek, ki je med vašimi predniki paberkoval slovenske izraze, je svojemu slovarju dodal še nekaj molitvenih obrazcev, obenem pa sestavil majhen vademecum pogovorov za popotnike ali turiste, kot bi rekli danes. No, in tam je tudi ta dialog:

V. é in ordine il mio cavallo? je le napraulén cogn?

P. Signor si. ia gospud.

V. Menatelo quà. peliaitega sem. Potremo ariuar questa sera a Trieste? bomo mogle prit dreue do Tersta? boste mogle dobro.

Tako pred štiristo leti.

In ob ti turistovi skrbi, če bo prišel do večera iz Devina v Trst, se moramo danes nasmešiti, ko pa imamo na skoraj vsakem borjaču avto, obdajajo pa nas elektronski aparati, medtem ko nam vestí posredujejo umetni sateliti, ki krožijo v vesolju. Vendar, glejte, čeprav se je človeški svet tako korenito predrugačil v svoji strukturi, še zmeraj velja, da samo žena nadaljuje človeški rod, še zmeraj velja, da ona poje svojemu otroku uspavanko, da mu ona prva pokloni besedni zaklad, s katerim bo stopil v življenje. Noben robot je še ni zamenjal in je tudi v prihodnosti ne bo, in noben kompjuter ne bo nikdar mogel nadomestiti ljubezni prve otrokove učiteljice.

Zato je danes potrebno, da pošteno priznamo nezamenljivo vlogo, ki so jo imele naše matere, če smo kljub vsem ujmam zavarovali svojo identiteto. Seveda s tem nihče ne misli zmanjševati očetovega ponosa, njegove premočrtne pončnosti ne njegovega upora; a v zadnji analizi je predvsem zasluga naših mater, če tukaj naš jezik ni shlapel, kakor shlapí voda na razbeljenem školju. A to tudi pomeni, da gre prav nim, našim ženam, priznanje, če naši otroci danes polnijo in bodo jutri še napolnjevali šolske učilnice, da si v njih naberejo potrebnega znanja, da spoznajo domovino in svet, sebe in druge, med temi seveda najbližnje sosede, jezik in kulturo naroda, ki je dal Danteja in Rafaela in druge velikane — a bo vse to znanje lahko postalo zanje zares rodovitno, ker ga bodo srkali vase s posredovanjem Prešernovega in Cankarjevega in Pregljevega in Kosovelovega jezika, s pomočjo tistega prvinskega jezika, ki ga po pravici imenujemo materin jezik. Jezik torej, ki že zdavnaj ni več nebogljen kot za časa piemontskega patra Gregorija, ampak so se v njem uveljavili pesniki in pisatelji, ki jih pozna Evropa in svet.

Želim vam, dragi prijatelji, da bi vam bila šola, ki jo danes posvečate avtorju *Lepe Vide*, najdražja od vseh akademij, saj bo v nji nov rod prvine davnega izročila prenesel v jutrišnji dan.

V tem za vas in za nas vse tako pomembnem dnevu pa vam kot slovenski pisatelj iskreno čestitam.